

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Felelős szerkesztő: TÖRÖK BALINT az EME tb. alelnök—főtitkára.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: C L U J, Str. Regală Nr. 16. Telefon 21-58. sz.	Szerkesztő: SEYFRIED FERENC az EME titkára.
---	---	--

Inseris la Onor. Tribunal Cluj, sub Nr. matr. 8. // Bejegyezve a cluji Törvényszéknél, 8. sz. alatt.

A jövedelmező méhészetről.

Irta: Balogh Jenő.

Ha bármihez is fogok a Nap alatt, előbb elgondolom, eltervezem s csak, ha megtaláltam a számításomat papíron, jöhet a gyakorlat. Mert ahogy beszélünk és tudunk üzemi gazdálkodásról vagy szigorúan „tartozik és követellel” irányított gyár, illetve üzemvezetésről egyáltalán nem banalitás üzemterv szerinti méhészetéről tárgyalni.

Igaz ugyan, hogy mi méhészek bizonyos romantikát szeretünk vegyíteni foglalkozásunkba, de gondolkozunk csak reálisan. Szeretem a méhet önmagáért is, de *időt, pénzt, munkát* fektetek bele, tehát értéket adok. Magától értetődően ellenértéket várok, — adott esetben mézet, lépet — rajt, ami ismét pénzre váltható.

Ha pedig tőkét adtam méhészetemhez, a kamatot is meg kell kapnom utána.

A jövedelmező méhészet három főkélléke:

I. a *terep*, mint alap, a 4 km. sugarú méhlegelővel.

II. A terepet kihasználó *méh* és

III. a *méhész*.

E három céltudatos össz munkájának eredménye a hasznot hajtó méhészet.

Nézzük most kissé részletesebben a tényezőket.

I. Az első tényező adva van, csak a helyes megválasztás a mi feladatunk. Ahol a fűszempont a fekvés és a méhlegelő minősége.

II. A második tényező a méh, Istenadta ösztönénél fogva végzi a munkáját. Gyakorló méhész azonban tapasztalja, hogy ugyanazon adottság mellett még hasonló erősségű családoknál sem mindig az eredmény. Ok lehet itt esetleg az öröklött tulajdonság, a méhlekés minősége, a tenyésztési és méztermelési módszerek különbözősége.

Tanfolyamaimon és méhészetemben is a természetességnek vagyok a híve.

Hogy kas vagy kaptár képezi-e a tenyésztő irányt, egyéni dolog. A kas mellett szól a kis tőkebefektetés s emellett a célt kielégítően szolgálja. Hátránya a kellő betekintetőség hiánya. Ez azonban kezdő méhésznél éppen előnyösen kizárja az oktalan beavatkozást. Természetesen a szakember kezében viszont a kaptár való.

III. A harmadik tényező: a jó méhész észszel, szívvel és lélekkel dolgozik.

Ezek után gondolom, jó szolgálatot teszünk, ha a fentiek után első sorban is kezdő méhésztársainknak némi irányvonallal szol-

gálunk a gyakorlati megvalósíthatóság tekintetében mondjuk egy öt éves terv keretében. Feltétel: jó méhlegelő és a méhésztársnak legalább egy E. M. E. tanfolyami alap tudása. Kaptár alatt Egyleti nagy vagy kis, esetleg más nagy keretű, de minden esetre felül kezelhető lehet számításba. Mert a Blénessy szaktárs úr által találhatóan „hátul-

feledjük, hogy a felszerelés holt löke.

Mert nézzük csak gazdaságosan, mire is lehet szüksége egy 5—10 családos méhésznek. Először is ugyanannyi jól készített és felszerelt kaptárra, ami a kertben fák alatt 4—4 cölöpre felállítva s ha deszka félfedéllel eső ellen kellőleg megvédtük, be is indítottuk méhé-

Idő	Kiadás	Bevétel	Irányzat	Raj	Állapot év végén
1939 III. hó.	2 parasztkas 700 L 4 kaptár 2400 „ múlép 600 „		tenyésztő	4 raj	6 család (2 kas, 4 kaptár) értéke 4700 L.
1940	6 kaptár 3600 L múlép 900 „		„	6 raj	12 család (2 kas, 10 kaptár) értéke 10,700 L.
1941	10 kaptár 6000 L múlép 1500 „	4 családtól méz à 8 kg. = 32 kg. = 1200 L.	$\frac{2}{3}$ tenyésztő $\frac{1}{3}$ termelő	10 raj	22 család 2,000 L.
1942	13 kaptár 7800 L múlép 1900 „	7 családtól à 10 kg. = 70 kg. = 2800 L.	„	13 raj	35 család 30,000 L.
1943	15 kaptár 9000 L múlép 2200 „	20 családtól à 10 kg. = 200 kg. = 8000 L.	$\frac{1}{3}$ tenyésztő $\frac{2}{3}$ termelő	15 raj	50 család 40,000 L.
	35 600 L	11,000 L			Ossz- 40,000 L. érték 11,000 „ 51,000 L.

töltő-nek nevezettek, amihez még talán az „időtöltő” jelzőt is adhatjuk, túlhaladott már.

Nem állítom, hogy ez így teljesen megvalósítható felállítás, de saját tapasztalatból bizonyíthatom, hogy nem csupán elméleti. A kaptárak házilag való elkészítése és a rajzó családok kasban történő elhelyezése esetén a kiadás legalább 50%-kal csökkenhet.

Nem a költséges berendezés és felszerelés a cél, hanem erős család. Építhetnek én akármilyen díszes méhest, abból még egyetlen csepp mézet se pergetett senki. Ne

szetünket. Pergető, mülépprés, méhes, lépszekrény, lépfertőtlenítő felszerelés befektetés az 50—100 családos méhészet velejárója.

Nem a cifra méhes, de a tisztán tartott kaptárak, családok töltik meg a mézesházaikat.

S hogy mi mindennek lehet okozója pl. az elhanyagolt méhes, erre igen sokszor láttam példát. Hogy egyebet ne említsünk, a költésrothadás itt üti fel tanyáját, veszélyeztetve a környék jól gondozott méhészeit is. Szeretni kell a méhet nemcsak a mézéért, hanem önmagáért is.

A kolozsmegyei méh kubitális mutatószáma.

A helybeli Gazdasági Akadémia kisháziállattenyésztési tanszékén Farkas Árpád gazdasági akadémiai tanár érdekes kutatásokat folytatott a Transylvániai méh egyes jellemző tulajdonságainak megállapítására. Alább közöljük kivonatosan a méh rendszertani ismereténél fontos kubitális mutató szám (index) mérési eredményeit.

A kubitális mutatószám (Cubital-index) a német iskola szerint a méhfajták megállapítására pontos adatot szolgál. Ambruster és főleg Zander kutatókkal szemben, akik a méh potrohán lévő sárgaszíneződés szerint csoportosították a földrajzi fajtaváltozatokat, G. Götze nem tartotta elegendőnek a szint, mivel a földrajzi elhelyeződéstől függően túl változónak bizonyult, hanem kevésbé változó morfológiai adatok után kutatott.

A kubitális mutatószám a méh első szárnyán lévő *Nervus recurens* kiindulási pontjának helyzetét fejezi ki a kubitális sejttől kezdődően a *Nervus cubitalis* kiindulási pontjához viszonyítva.

Gyakorlati szempontból minket a Götze által megállapított földrajzi

fajváltozatok érdekelnek. Götze a kubitális mutatószám szerint 5 csoportba osztotta a méheket.

I. csoport: 1,0—1,5; varietas Lehzeni.

II. csoport: 1,5—2,0; var. Melifica.

III. csoport: 2,0—2,5; var. Ligustica, Melifica és részben Carnica.

IV. csoport: 2,5—4,0; var. Carnica, Cyprica, Fasciata és részben Indica.

V. csoportot a 4,0-es kubitális mutatószámon felüli méhek alkotják és az Indica varietáshoz tartoznak.

A további felosztást Buttel-Reepen általánosan elfogadott osztályozása szerint végezte.

*

A vizsgálati méheket 1937 nyarán gyűjtöttük Kolozsvár és vidéke egyes helységeiből. A méréseket 1938 február havában eszközöltük. Minden helységben egy méhészetet dolgoztunk fel és minden méhészetből 50 fiatal méhet mértünk meg, — olvassuk az értékes beszámolóban.

A mérések eredményét a táblázat tünteti fel:

Helység	Vizsgált méhek száma	Cubit.index közeparányos	Közép háttér	Változékonysági koefficiens	Standard deviáció
Kolozsvár — — —	50	2.85	0,008	1,964	0,056
Mezőőr — — —	50	2,91	0,0058	1,412	0,041
Szucság — — —	46	2 66	0,0074	1,424	0,038
Mezőhosszúfalu —	50	2 96	0,0015	0,358	0.011

Összefoglalás:

1. A kubitális mutatószám jó szolgálatot tesz a méhek földrajzi fajtaváltozatainak meghatározására, de az elterjedés pontos behatárolására más jellemző adatokat is tekintetbe kell vennünk. Ezen adatok még nincsenek részletesen kidolgozva.

2. Az E. M. E. székhelye és vidéki méhállományánál 2,5—3,0 ku-

bitális mutató számot találunk. Az adatok a négy eset közül három esetben inkább a 3,0-ashoz közeledik.

3. A megvizsgált méhek a Götze felosztása szerint a IV. csoportba sorolható, ahova a Carnica, Ciprica, Fasciata és részben az Indica tartozik. A Ligustica (olasz) méhtől egy, a Melifica (német) méhtől pedig két csoport választja el.

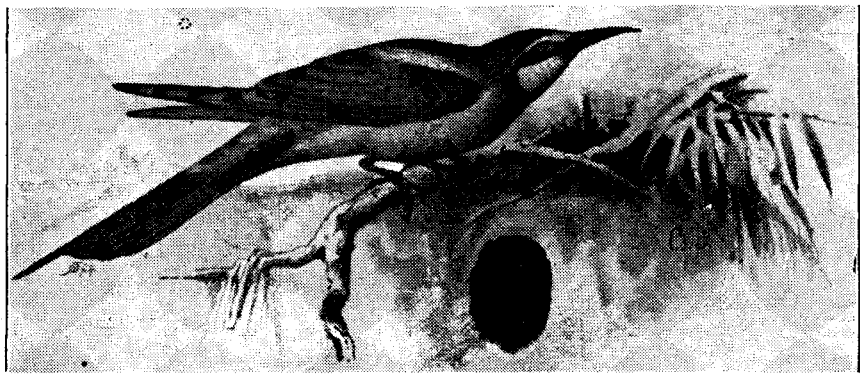
Seyfried Ferenc.

A gyurgyóka.

Egyéb neve : piripió, török fecske, gyurgyalag, földi rigó, méhmadár, méhész. (Merops apiaster L.)

Az EME nagy közgyűlésén *Sikó Gergely* Sântimbru de Mureş-i méhésztársunk részletesen beszámolt a gyurgyalag méhész madár kártételéről. Méhészetét évről-évre rendszeresen felkereste egy nagyobb csapat és különösen esős időben óriási károkat okozott. A gyurgyalag április hóban érkezik és a kipusztított darázs-fészkekbe telepedett vagy a martos helyek repedéseibe. Szerinte évenként 3-szor is szaporít és kívánatos lenne, ha az EME különleges vadászfegyver engedélyt eszközölhetne ki az illetékes köröktől.

Leírás. Rigónagyságú, de karcsubb madár, színe és egész megjelenése szerint, mintha nem is a mi éghajlatunkból, hanem messze délszakra való volna, oly gyönyörű és csillogva-ragyogó és oly különös a formája. Begye aranysárga, melle, hasa gyönyörűen sötétzöld; homloka tövin fehér, aztán zöld; szemén át fekete pászta, nyakán, a mell felé, fekete kaláris; tarkója, dalmánya sötét fahéjszínű, a szélek felé világosodó, farka zöld, két középső tolla nyílszerűen kiálló; lába kurta, kucorgásra alkalmas, szeme kár-

A választ *Biró Pál* tagtársunk adta meg, aki gyakorlatból ismeri a madarat. A vadászfegyveren kívül — amit sajnos csak a rendes körülmények között váltott engedéllyel szabad használni, — jól lehet védekezni a méhes előtt karókra kihuzott sodronnyal is. Az egy-két sor sodronyt kb. melmagasságban kell kifeszíteni és minél sűrűbben papirt vagy még jobb tollut felfüggeszteni, ami a szélfúvásra mozog és elriassza a szépkinézésű, de nem kívánatos vendégeket.

Alább közöljük *Herman Ottó* nagyszerű leírását a gyurgyalag, illetve piripió madárról:

minpiros, csőre hajlott és hegyes. Elég csodálatosnak tetszik, hogy ez a ragyogó madár méter hosszú csövet vaj sáncokba, földes szakadékokba, melyeknek végében van a fészkelő barlang; kevés mohára és egyéb növényzetre letolja a tojó öt, néha nyolc, majdnem golyóalakú, tiszta fehér, fényes tojását.

Élete módja. Ha fészkelésével a földhöz van is tapadva a piripó, egyébként a levegő madara, mely repülése szerint akár versenyre is kelhetne a fecskével. Verőfényes napokon a piripónál szebb madarat már kívánni sem lehet és annál szebb, mert nagyon szeret csapatban röpdösni, valamint hogy fészkeit is tele-

pesen vájja a földbe. Hangja sivító, de részben tilinkószerű is. Tápláléka mindennemű repülő bogársereg, különösen pedig annak fulánkös része; mindennemű darázs, poszméh, földi méh; *de a gazdasághoz tartozó hasznos méh is.*

Verőfényes időben felkeresi a síkság gödrös helyeit, hol a földi méh sokaságban tanyázik és függőgetve

is lesi a kibuvókat. Ha darázsfészket tud meg, odatelepszik és nagy ügyességgel kapkodja el a kis berepülő darazsakat. *Az esős időt nem szereti és ilyenkor a méhesek tájára telepedik, hogy mindenképpen méhekhez jusson: ez határozottan kártétel és nem tűrhető.*

Őszre elvonul és csak késő tavasszal tér vissza.

Március a méhesben.

A tisztuló kiröpülés után, meg-ejtjük az első tavaszi átvizsgálást is.

Ez a korai vizsgálat inkább csak betekintés a családokba. Megállapítjuk a család mézkészletét s azt a szükség szerint a méheknek hozzáférhetővé tesszük. Mindezt azonban végezzük gyors kézzel, mert a fészek hőfokára igazában csak ezután van nagy szükség.

Kivételt itt csak a hasmenéses családok képezhetnek, melyeket mielőtt lehetséges tiszta kaptárba és tiszta lépekre helyezzük.

A melegedő napok folyamán állandóan figyeljük a családok járását és viselkedését, mert külső jelekből is ítélhetünk.

Az *anyátlan* vagy *öreg anyás* és gyenge családokat megmutatják maguk a méhek, mert hisz ezek az állandó kutatás és támadás alanyai.

Ha a *lisztezési ellenőrzés* a rablás kétségtelen *jelenlétét igazolja*, még kevésbé kedvező idő esetén is *szétbontható az ilyen család*, hisz a fiasítás meghülésének a veszélye ezeknél nem áll fenn.

Anyátlanság esetében most csak tartalék anyával segíthetünk, ha a család elég népes. Ennek nem létében üzemileg nem okadatolt az ilyen család átdédelgetése. *Egyesítjük* egy gyengébb jó anyás családdal, mi által azt termelő, ill. tenyésztővé segítettük. Általános jelző lévén a méhészetben csak erős és vitális energiával rendelkező csa-

ládok beállítása. *Feleannyi erős, mint kétannyi gyenge család.*

Az *átanyás családokat* azonnal kiséperjük, mielőtt az idő engedi. Munkás méhei a szomszéd családokat felerősítik, a *pupos fiasítást kivágjuk és elégetjük.*

Az idő kedvezőbbre fordulása esetén megejtjük a most már *tüzetesebb átvizsgálást.* A *kisépert hulladékot* átvizsgáljuk, melyből a családok kiterjedtségére, a hullakból pedig a teletés milyenségére következtetünk. *A hullott méheket tüzetesen vizsgáljuk nem-e találjuk közöttük az anyát is.* Az esetleg penészes lép eltávolítandó, amely különösen az alsó kijáró és így tökéletlen levegősere következménye.

Éhező családok ismertető jele az utolsó erejével röpdeszakára kitámolygó egy pár méh — de ha még a lépeken kapaszkodók szárnyukat mozgatják — az ilyen család még megmenthető. Ha mozdítható a kaptár úgy zárt helyiségben előbb langyos mézes vízzel megpermetezzük, utána a mézkészlettel ellátva régi helyére visszük. A nem mozdítható kaptárban este felé végezzük el a felélesztést (rablás elkerülése) és a mézes keretek berakását, mely után, ha burkolt meleg téglát teszünk a kaptárba úgy reggelre a család elfoglalja a helyét. Megjegyzem, hogy a már egyszer *eléhezett család anyja a nyár folyamán okvetlen kicserélendő*, éppen a szer-

vezetésében az étkezés folytán hátrányosan előállott változás miatt. A netalán már megindult és az éhezés miatt felszaggatott *fiasítás szintén* elégetendő. Sőt ha látszatra ép volna is, még az esetben sem ajánlatos a meghagyása, mert a család elerőtlenedése folytán bekövetkezett hőcsökkenés miatt nem megbízható már.

Ennél a vizsgálatnál sem akadalt, ha szüksége nem mutatkozik a fészek szétszedése. A fészek a család szentélye. Az első fiasításos keret tájékoztat annak kiterjedtségéről és milyensége az anyáról.

Fő szempontok. Van-e a családnak elég és jó méze, virágpora és tud-e gondoskodni vízről. Ez utóbbira legideálisabb helyzet ha belső melegviz itatóval rendelkezünk. A külső melegviz itató esetében a csepögős rendszer a higiénikus.

Ha a fészek mögötti közvetlen keret megkapartuk, langyos vízzel is megpermetezzük és a családot jó *meleg burkolással* elrendezzük, úgy az első ténykedésünk végét is ért.

Megjegyzem, hogy a családok burkolása igazán csak mostantól fontos egész a májusi meleg éjszakáig.

Az első virágport adó növények megjelenésével *megfigyeljük a családok hordását* s ha szorgalmasan hordja úgy ezt mint a vizet, úgy azt rendben levőnek mondjuk.

A hónap közepe táján korábbi tenyészetü vidéken megkezdhető a *számító etetés*, tekintet nélkül a család mézkészletére.

Legideálisabb módja a tartalék mézes keret felkaparva és gyengén langyos vízzel megpermetezve. Ennek nemlétében mézzel ill. cukorsziruppal való etetés jön számításba, eleinte 2:1, később lehet 1:1 arányu a vegyítés, etető ládika vagy lépbe becsurgatás formájában, de mindig csak éjszakára. A megkezdett *számító (spekulatív) etetést fő-*

hordásig folytatjuk s mivel üzemi méhészet enélkül nem alapozható, tehát mondhatnám kötelező is, mert csak így nyerünk főhordásra egyéb adottságok mellett is 50—70.000 egyedü mamut családokat, amely bőségesen tudja viszonzni befektetéseinket és fáradozásainkat.

Szólhatnánk végezetül még röviden a *fehérjés etetésről*.

Köztudomású lévén, hogy a virágpor főleg fehérjék tartalmaz, tehát, ha ezt fokozzuk, így a fiasítást segítjük elő. Legtöbb fehérjét éppen a tojás fehérje tartalmazván, tehát ez jöhet számításba.

Götze, német méhkutató fehérje tartalmu *mézlepényt* készít a következő módon: Tojásfehérjét megsáritjuk és porrá őröljük. Ebből 30 gr-ot 70 gr. mézzel eldörzsölünk. Most sűrű cukorszirupot főzünk 850 gr. cukorból és 1 liter vízből, ha langyossá hűlt hozzákeverjük a fehérjés mézet és az egész etetési táblákba öntjük. A meghűlt táblákat beadás előtt kevés vízzel bekenjük.

A fehérjés etetést a korai etetéseknél évek óta sikerrel alkalmazom a következő leegyszerűsített módon: Tojásfehérjét habnak verve ahhoz vékony csurgatással etetésre szánt langyos szirupot adok folytonos keveréssel 1 kgr. sziruphoz 1—2 tojásfehérjét számítva. A beadás a már közölt módon történik — *mindig csak annyit, amennyit egy éjszaka elhord a család — vagy amennyi egy a fészek mögötti közvetlen keretbe belecsurgatható!*

Ha még megemlítjük, hogy az első vizsgálatnál észlelteket feljegyezzük, éppen a jövőre való okulásból is gondolom, általában a márciusi teendőket kimerítettük. A termelő ill. tenyésztő irányu kiválasztásáról az áprilisi tájékoztató keretében kívánunk szólni.

Magyarvalkó, 1940. febr. 15.

Balogh Jenő,
ref. ig. tanító, méhész.

Az anyanevelés és az egyleti kaptár.

Irta: **Hompola József** jegyző.

Minden méhész tudja, hogy a méhcsalád tengelye: az anya. Anya nélkül nincsen a méhcsaládnak életlehetősége. Ha öreg az anya: néptelen a család. Ha ályanyás a család: hamar pusztulásra van ítélve. A méhcsalád ösztöne: a lét- és fajfentartás. A fajfentartás eszköze a fiasítás. Sok fiasítást csak a petézőképességének teljes birtokában lévő fiatal anya biztosít. Tehát fejtegetéseimet összesítve, kimondhatjuk, hogy *egészséges, életrevaló család tengelye: a fiatal anya.*

A méhészet célja: *méztermelés.* Ezt a célt csak népes családokkal tudjuk elérni. Népes családot csak erejének delében levő anya tud teremteni és nevelni. *Tehát a méztermelés előfeltétele: az erejének és petézőképességének teljes birtokában levő fiatal anya.*

Minden méhész első szabályként állítsa fel magának: *Fiatal 2 évesnél nem idősebb anya a méhészet vezérlő tengelye.* Tehát a méhész 2 évesnél idősebb anyát ne tőrjön meg a méhesében.

Ezt azonban csak anyanevelés útján lehet elérni. Tehát az anyanevelés gondolatát ne hanyagolja el a méhész egy percre sem.

A méhészkedés tehát olyan irányban vezetendő, hogy minden méhcsaládnak legyen anyanevelője. Mivel pedig külön-külön anyanevelő készítése költséges, kezelése nehézkes; az anyanevelő problémáját, az illető család kaptárjában kell megoldanunk. A gyakorlati keresztülvitel nagyon egyszerű a rakodó kaptároknál vagy fekvő kaptároknál, ahol a keretek „hidegre” vannak beállítva, azaz éllel a röplyuknak. Az ilyen kaptárnak a baloldalán vágunk egy röplyukat, 3 keret helyet fenntartunk az anyanevelő céljára és azt egy választó és

egy fedődeszkával teljesen elkülönítjük a családától. A 3 kereten nevelhetünk egész nyáron át annyi anyát, amennyire csak szükségünk van.

Az anyanevelés legegyszerűbb módja az ilyen kaptárban a következő: Május hónap közepén vagy elején (a család erősségétől függően) a kaptár baloldalán lévő röplyukat megnyitom; a kivett kis fadugó röppályának fel is használható azonnal. A családától kivesszek egy üres — egy fiasításos (fedetlen dolgozó fiasítás, amelyeken lehetőleg legyen 1—2—3 napos pete) és egy mézes lépet és behelyezem az anyanevelő részbe; éspedig a következő sorrendben a röplyuk elé: az üres utána a fiasításos, utána a mézes lép. Ehez hozzáseprek még 1—2 keretről dajkáló méheket. Azután ezt a családot elválasztom egy választódeszkával az anyás családától és pontosan lefedem. A család az anyával dolgozik rendesen, mézel stb. Az anyanevelőben levő család anyagölcset húz, anyát nevel. Legkésőbb 25 nap múlva megnézem, hogy az új anya megpárvolt-e és van-e szabályos dolgozó fiasítása? Ha igen, készen áll az új fiatal párzott anya.

Az anya cserélése pedig a következő módon történik. Kikeresem az öreg anyát és eldobom, vagy megölöm vagy szükség esetén a körülmények szerint más anyanevelőbe teszem stb. Felveszem a választó deszkát és erősen megfűstölöm mind a két családot és így hagyom 3—4 óráig. Mire a méhek kiszellőztették a lakást össze is szoknak és minden aggály nélkül összetolom a kereteket.

Szerény véleményem szerint az egyleti kaptárokat ebben a szeltemben javítani kellene és pedig a bal-

oldalára röplyuk vágandó, választódeszkával és fedődeszkával látandó el, az anyanevelő férőhely. Mivel pedig az anyanevelés miatt a kaptár fedett méhesben nem igen állhat, mert sok helyet foglal el, csak szabadban gazdaságos; minden körülmények között forduló pántra (zsanérra) járó mozgatható lábakkal kellene felszerelni, melyek szükség esetén a kaptár 2 oldalához felszatólandók. Így ha üzemben van,

áll szabadon a lábán, de viszont szállításkor a lábak felcsatolhatók a kaptár oldalához anélkül, hogy a legkisebb mértékben is akadályozná a kaptárt akár a kezelésben, akár a szállításban.

Nem tudom eléggé hangsúlyozni a fiatal anya fontosságát. Méhésztársaim figyelmét felhívom egy körülményre, amely minden kétség kívül titka a többtermelésnek: 2 éves anyánál idősebbet ne tőrjenek meg

Alsó és felső kijáró.

Irtá: Blénessy Károly.

A kaptárvitákkal kapcsolatban e kérdés sem hagyja pihenni a méhésztábor.

Ki nem sajnálja a fáradságot és a meheket nem az íróasztal mellett, vagy a laboratóriumban figyelni, hanem felkutatja a természet ölen, tenyésző „vad” méhcsaládokat, annak el kell ismernie, hogy azok a kijárónyílásban soha sem válogatnak, de hogy arra szigorúan merőlegesen épített lépet valaki talált volna, alig hinném. Láthatta, hogyha valamelyik élével épített e buvólyuk felé, ha nem is pontos derékszögben, de valamilyen formában ferdén mégis csak épített eléje egy védőlépet. És mégis ezen gyakorlati tapasztalat dacára a szakírók nagyobb százaléka a hideg építkezésnek olyan harcosa, hogy ellenvéleményt soha sem tőr meg.

Érdekes, hogy annak a méhésznek éppen úgy igaza van, aki azt állítja, hogy csak alsó búvónyílás lehet a méh lakáson, mint annak, aki a felső kijárót ajánlja.

Ugy az alsó, mint a felső kijárónak vannak tagadhatatlan előnyei és hátrányai, melyeket egybevetve kell a gyakorló méhésznek eldöntenie, hogy melyiknek adjon előnyt a másik felett. Természete-

sen nem szabad szem elől téveszteni, hogy a kijárónyílás mikénti alkalmazását végül is a méh lakás nagysága, keretmérete és annak mértani alakja, hideg, vagy meleg építkezése, a vidék tengerszín feletti magassága, a telelés időtartama és annak ereje, a környék flórája, a családok népessége stb. szabja meg. Tehát a kérdés igazságos eldöntésére nem a tudomány, hanem huzamosabb időn át alaposan végzett gyakorlati megfigyelés hivatott.

Ezen megfigyeléseket én több, mint 20 év óta kitartó türelemmel folytatom és pedig álló és fekvő hasáb, valamint kockaalaku méh lakásban keskeny és magas, széles és alacsony, négyzet alakú keretekkel egyaránt. Végül is a következő megállapításra jutottam: A felső kijáró jobban szellőztet, szárazabban tartja a lakást, a nép biztosabban védi magát a megtámadás ellen. Az alsó kijáró előnye, hogy a méhes család a méhész beavatkozása nélkül is tisztábban tartja lakását. A téli vonulás fel és hátrafelé terjedvén, keskeny keretméretnél is talál a nép élelmet. Tavasszal, a fiasítás megindulásakor, jobban lekötvén a kaptár melegét, a felerősödés hamarabb remélhető.

Valótlan az alsó röpnilyást ellenzőknek amaz állítása, hogy felső kijárónilyásnál nincs penész, mert igen is van, ha a nyílás rövid, vagy túl alacsony, vagy ha a méhek nem foglalják el a lakás egész térfogatát, nem takarják el a lépfelületeket, a telető gömb kicsiny, a lakás hőfoka csekély stb. stb. És nincs penész alsó kijárónilyásnál sem, ha a fészek nincs agyonburkolva, hanem csupán szalmapárnával takarva be, mely a meleget bár leköti, a kipárolgást még sem akadályozza meg. Nagy általánosságban elfogadhatjuk, hogy nagy, széles keretnél és erős család jelenlétében megfelel a felső kijáró, de keskeny és magas keretű lakásban és kicsiny családnak az alsó kijáró való.

Most lássuk a legutóbbi 10 év átlagának teletési eredményeit megfigyelésem szerint százalékokban kifejezve: Az alsó kijárónilyásuk közül teljesen tisztán, szárazon, penész és bélsármentesen telet 68%. Szárazon, alig egy-két pötytyentés bélsárral érte meg a tavaszt 23%.

Alaposabb tisztogatást követelve 7%. Tiszta lépekre és más lakásba átlakolni kénytelenítetttem 2%-ot. 6%-nál volt olyan kevés penész, mit vizsgálat közben a lépek felszínéről levágtam.

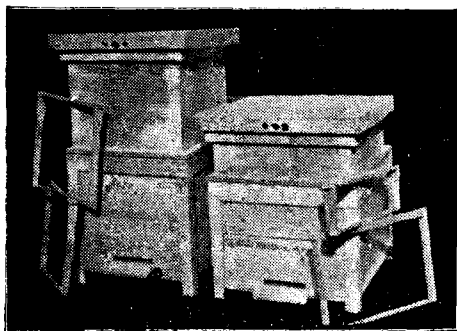
Ezzel szemben a felső röpnilyással birókból teljesen kifogástalanul telet 41%. Számba sem vehető, tragikusnak nem nevezhető bélsárnyomok 24%-nál volt. Lakását agyonpiszkolta, állakolást, nagyobb mennyiségű lépcseret követelt 35%. Ezen kívül a normális viztartalom, penészmentesség, zuzmara és jégcsepp ismeretlenségek, deszka szem korhadása stb. elméletek dacára beolvasztásra megérett penészes lép 28%-nál volt.

Ezen beszámolóval kapcsolatban természetesen azt is tudni kell, hogy méhgazdaságom 820 m. magasan fekszik a tenger színe felett és hogy a teletési időszak 120—130 nap szokott lenni.

No, most tessék válogatni!

Én részemről, saját érdekemet tekintve, inkább az alsó röpnilyás híve vagyok.

Raktáron tartom az **Egyleti nagy és Egyleti kis kaptárokat.**

Egyleti kis

Egyleti nagy

Megrendelésre vasuton is szállítom. Készíték rendelés után bármilyen más kaptárokat is. — Ugy a kis Egyleti, mint a nagy ára **790** lei, teljesen felszerelve. — Gépen csapzott vályus keret drb-kénti nagyság szerint 6-8 lei

Keretléc 100 folyó m :

10 mm. vastag 170 lei.

8 mm. vastag 150 lei.

6 mm. vastag 130 lei.

Kérdésre válaszbélyeg ellenében felelek. Nagyobb megrendelések esetén külön árajánlattal szolgálók.

Rendeléskor 50% előleget kérek.

VÁRADI BÉLA kaptárkészítő üzeme **Cluj, Str. Regimentul 83. Inf. Nr. 4.** címre küldendők. — Fiókraktár: Vásárhelyi Albert méhészt, Aiud, Strada Mărășești 2.

Felhívás

**kedves méhész- és gazda-
társaimhoz!**

Elérkezettnek látom az időt arra, hogy negyed évszázados megfigyeléseim a méh- és növényélet szoros kapcsolatairól összeállít-sam és könyvalakban az érdekeltek elé adjam. A mű címe: Méhlegelő a gazda vetésforgójában, kertjében és a vadonban.

A mű összeállításánál azt az irányt tartottam szem előtt, hogy a jövő méhésze találhassa meg a módot arra, hogy a megfogyatkozott mézelőnövényeit hogyan pótolhatja. Könnyen megérthető leírással a méhész elé hozza úgy a vadon élő növények nagy tömegét, mint egyéb ipari, olajos és takarmánynövényeket, azok termelési módjait, melyeket vetésforgójába beillesztve, a méheivel is kihasználhat. Ismerteti a mézelő fák és bokrok százait és azok szaporítási módozatait. Ismerteti a talaj és légköri viszonyok befolyását a nektár kiválasztásnál. Levél-méz eredetét. Növények megtermékenyülését. Jó és rossz mézelővidékeket stb. Értékes kézikönyve a gazdának, méhésznek, kertésznek. A többtermelés útmutatója. A mézelőnövények lexikona, 180—200 oldalon, számos ábrával fog megjelenni.

Kérem a kedves méhész, gazda és kertész társaim szives támogatását az irányba, hogy szives előjegyzésükkel segítsék elő könyvem kiadását. Egy kötet 100—120 lej lesz.

Az előjegyzéshez egy levelezőlap elég, pontosan megadott címmel.

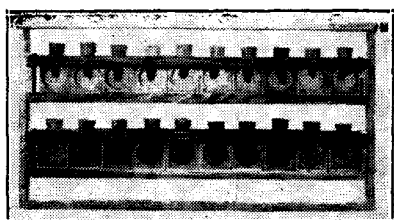
Gazda- és méhésztársi tisztelettel:

Biró Pál.

Zimandul-nou, jud. Arad.

Képek

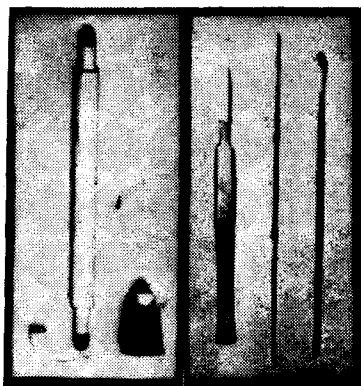
az E. M. E. közgyűlése alkalmából
tartott filmbemutató anyagából.

Anyazárkás keltető keret.

A bölesöböl kikelő anya.

A peteáthelyezés szerszámai.

Egyleti élet.

Az -E. M. E. közgyűlése.

Egyesületünk rendes évi közgyűlését február 20-án tartotta meg ünnepélyes keretek között. A közgyűlésen országrészünk egész méhésztársadalma képviselve volt, mivel az EMGE vetőmagkiállítás és vásár alkalmából 50%-os vasúti kedvezményt engedélyezett a CFR a vizsautazóknak.

Délután 5 órákor nyitotta meg a közgyűlést Pohl Béla, az EME buzgó elnöke. Beszédében megemlékezett az immár 60 éves egyesületről és bejelentette, hogy az évfordulót illő keretek között ünnepli majd meg az EME. A megnyitó beszéd után Török Bálint tb. alelnök-főtítkári ismertette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, melyet lapunk előző számában közöltünk. Az 1939. évi zárszámadásuk és 1940. évi költség előirányzat ismertetése és egyhangú elfogadása után a közgyűlés végetért.

A 60 éves E. M. E. jubileumát előkészítő bizottság ülése.

Az EME közgyűlése után tartotta meg ülését az egyesület 60 éves fennállásának emlékére rendezendő ünnepek előkészítésére megválasztott bizottság. A gyűlésen Pohl Béla EME elnök elnökölt. A tárgysorozatot Török Bálint, az EME tb. alelnök-főtítkára adta elő. Beszédében részletesen ismertette a nagy kiállítás célját és az eddig megtett lépéseket, majd a kiállítással kapcsolatos 60 éves jubileumi közgyűlés előkészítéséről tett jelentést, valamint a méhészeti kongresszus keretében tartandó előadásokról. Beszámolójából kitűnik az az alapos, gondos munka, ami tb. alelnök-főtítkárukat mindenkor jellemzi.

Méhészeti szakelőadás.

Az egyesületünk immár rendszeresítette, hogy minden nagyobb gyűlés alkalmával szakelőadás is tartassék. A múlt esztendőben dr. Örosi Pál Zoltán egyetemi tanár ismertette a méhbetegségeket és az ellenük való védekezést. Az ez évben megtartott közgyűlés után Seyfried Ferenc szerkesztő-titkári tartott figyelemreméltó előadást a németországi anyanevelésről. Az előadását Kezdődy Gyula a Dzierzon méhészet tulajdonosa szíveségből több mint 70 vetített képpel tette érthetőbbé. Kezdődy méhésztársunknak ezuton is hálás köszönetet mondunk az értékes filmek átengedéséért.

A 100 méhesalados méhészek katonai felmentése.

Az EME részletes emlékirattal fordult a Földmivclésügyi Miniszterium illetékes szakmai testületéhez a 100 méhesaladdal rendelkező EME méhésztagek katonai szolgálat alól való felmentése ügyében. A szakmai testület kimerítő választ adott. Az előterjesztést elfogadta és pártolólág előterjesztette a Nemzetvédelmi Miniszteriumhoz. Reméljük, hogy a végleges válasz innen is rövidesen megérkezik, amiről a Méhészeti Közlönyben és a napilapokban beszámolunk.

MÉHÉSZTÁRS! Lapunkat nagy erőfeszítéssel változatos és minél több képpel igyekezünk összeállítani több képpel igyekezünk összeállítani ezt nem engedi meg. Minden tagtársunk szervezze be a környék méhészeit és itassa be az EME tagjai sorába.

Különfélék.

Gyászhir. Máté Mihály zernesti tagtársunk a cellulose-gyárban történt ismert robbanás alkalmával gázmérgezés következtében elhunyt. Emlékét kegyelettel őrizzük. Helyébe fia, ifj. Máté Mihály lépett be az E. M. E. tagjai sorába.

Az E. M. E. méhetető cukor engedélyezése iránt kérésrel fordult a földmivvelésügyi miniszteriumhoz. A földmivvelésügyi miniszterium az egyesület kérését pártólólag küldte át a pénzügyminiszteriumhoz, ahol azt a rendkívüli viszonyokra való hivatkozással elutasították. Számos kérés fekszik egyletünknel, amelyekben tagtársaink szomorú képet festenek a méhészet helyzetéről és a mézhiányról. Az érdekeltekkel ezuton is közöljük e hirt azzal, hogy az elutasítás ellenére, a nagy szükségre való tekintettel, kérésünket megismételve újból felterjesztjük.

Az egyleti kis- és nagy kaptár műhelyrajza, a kaptár természetes nagyságban megrendelhető az E. M. E.-nél Cluj, Str. Regalá, volt Majális-utca 16. sz. -- A kiskaptár rajza három íven 75 lej, a nagykaptár két íven 50 lej. A rajzok ára a megrendeléssel egyidejűleg beküldendő.

Házi mézestészták készítése című, Kremnitzkyné Fröhlich Ilona E. M. E. igazgatóválasztmányi tag tollából bővített kiadásban megjelent füzet kapható az E.M.E. titkári hivatalában (Cluj, Str. Regalá 16.) A füzet ára darabonként 25 L. Póstán való küldés esetén 26 lej póstai portó is. Ajánlottan küldve 36 lej.

Valló—Török: A méhtenyésztés vezérfonala című méhészeti szakkönyv megrendelhető az E.M.E. titkári hivatala útján. 30 lej beküldése ellenében. Portódij 13 lej.

Apróhirdetések.

Eladó méhek, méz és lép. Cím: Szabó Miklós Cara, jud. Cluj. 16

Eladó Kolozsvárt a Dónát-úton, az autóbussz-végállomás közelében 3 és fél hold fiatal gyümölcsös, kerti házzal, kamarákkal, a Szamoshoz külön lejáróval és 10 méter kiépített Szamos-parti fürdővel. Érdeklődni lehet dr. Asztalos Sándor ügyvédnél, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 7., II. em. Telefon: 14—84. (5785)

Méhészek! Tiszta, salakmentes viaszt hengerpréssal átdolgozom különként 25% levonással, vagy 40 lej ráfizetés ellenében. A csomagolás díjtalan. Tóth István méhészt, Cluj, Cal. Reg. Carol II. 41-74. 2

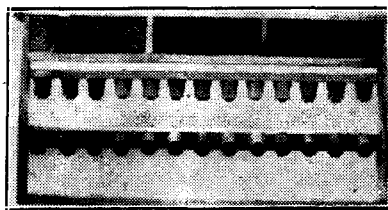
Keresek megvételre 50—100 családból álló kasos méhészetet. Esetleg új Dadant Blatt-kaptárokat is adnék cserébe korai rajokért vagy családokért. Rémiásch Imre Ditrau, jud. Ciuc. 3

Vennék 100 kg. garantált jöminőségű viaszt, továbbá 30—40 család méhet kasban vagy kaptárban. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérem. 4

Nagyméretű műlépprészt keresek megvételre. Nép Árpád kereskedő Turda. 5

Keresek azonnali belépésre szerény igényű, lehetőleg fiatal méhészt-kertészt, aki a konyha- és gyümölcskertészetben jártas. Írásbeli megkereséseket fizetés és munkaerő megjelölésével az alábbi címre kérek: Máthé Ferenc Diciosánmartin, Str. Viilor 13. 6

Kép az EME közgyűlése alkalmával tartott filmbemutató anyagából.

Mesterséges anyagbólcsök.